

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

Ерготерапія при військових політравмах

(назва освітнього компонента)

підготовки бакалавра (на основі ПЗСО, НРК 5)

(назва освітнього ступеня)

спеціальності 227 Терапія та реабілітація

(код і назва спеціальності)

спеціалізація 227.02 Ерготерапія

(код і назва спеціалізації)

освітньо-професійної програми Ерготерапія

(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус освітнього компонента «Ерготерапія при військових політравмах» підготовки освітнього ступеня «бакалавр», галузі знань – 22 Охорона здоров'я, спеціальності – 227 Терапія та реабілітація, спеціалізації – 227.02 Ерготерапія, за освітньо-професійною програмою – Ерготерапія

Розробники:

Грейда Н. Б., доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії, к. пед. наук, доцент

Ниша І.Д., старший викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії,
ерготерапевт Медичного центру реабілітації учасників бойових дій Луцької міської територіальної громади

Погоджено

Гарант освітньої програми:

(Грейда Н.Б.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії
протокол № 1 від 30 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

(Андрійчук О. Я.)

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 22 - Охорона здоров'я Спеціальність: 227 – Терапії та реабілітація Освітньо-професійна програма: Ерготерапія Освітній ступінь: Бакалавр	Нормативний
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання <u>3</u>
		Семестр <u>6-ий</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції 20 год.
		Лабораторні заняття 38 год.
		Самостійна робота 56 год.
		Консультації 6 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання	українська	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

ППП - Грейда Наталія Богданівна

Науковий ступінь - кандидат педагогічних наук

Вчене звання - доцент

Посада - доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Контактна інформація - +380669522035 Greida.Natalja@vnu.edu.ua

ППП - Нища Ірина Дмитрівна

Посада – старший викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Контактна інформація - +380665587485

Дні занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ:

<https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1. Анотація

Освітній компонент «Ерготерапія при військових політравмах» спрямований на формування у здобувачів освіти професійних компетентностей щодо оцінювання, планування та реалізації ерготерапевтичних втручань у військовослужбовців із політравмами різного ступеня тяжкості. Військова політравма — це важкі, множинні пошкодження різних органів і систем (механічні, вогнепальні, вибухові), отримані внаслідок бойових дій, що супроводжуються травматичним шоком, високою крововтратою та потребують негайної спеціалізованої допомоги. Це синдром взаємного обтяження, що веде до високої летальності.

Освітній компонент охоплює сучасні підходи до реабілітації осіб із поєднаними ушкодженнями (черепно-мозкова травма (ЧМТ), ампутації, ушкодження опорно-рухового апарату, мінно-вибухова травма (МВТ), спінальна травма, посттравматичний стресовий розлад (ПТСР), принципи міждисциплінарної взаємодії, протезування, адаптації середовища, відновлення повсякденної активності та соціальної активності.

Здобувачам освіти акцентується увага на основних характеристиках та особливостях військових політравм, де враховується складність ураження, ускладнена діагностика та особливості лікування та реабілітації. Складність полягає в одночасному ураженні голови, грудної клітки, живота, кінцівок, що супроводжується травматичним шоком і великою крововтратою. Діагностика ускладнена через множинність пошкоджень, часто прихованих, та атипичний перебіг. Лікування вимагає застосування принципів Damage Control Surgery (DCS) (хірургії контролю пошкоджень) з тимчасовою зупинкою кровотечі, стабілізація стану, евакуації, а потім остаточного лікування та реабілітації.

Особлива увага приділяється доказовій практиці, міжнародним протоколам, біопсихосоціальної моделі та МКФ, а також роботі з ветеранами в умовах післявоєнної реінтеграції.

2. Пререквізити (попередні освітні компоненти, на яких базується вивчення освітнього компонента) – нормальна анатомія людини з основами функціональної анатомії та кінезіології; нормальна фізіологія людини з основами патфізіології (за професійним спрямуванням); основи фізичної терапії; асистивні технології та ортопедичні засоби в реабілітації; функціональна діагностика та ерготерапевтичне оцінювання; ерготерапія при порушенні діяльності опорно-рухового апарату, при ампутаціях і протезуванню; ерготерапія у внутрішній медицині.

Постреквізити (освітні компоненти, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даного освітнього компонента) – ерготерапія при неврологічних дисфункціях; клінічні практики.

3. Мета і завдання освітнього компонента:

Метою викладання освітнього компонента «Ерготерапія при військових політравмах» є формування у здобувачів здатності здійснювати комплексну ерготерапевтичну допомогу військовослужбовцям із політравмами на всіх етапах реабілітації відповідно до сучасних стандартів та принципів доказової практичної реабілітації.

Основним завданням освітнього компонента «Ерготерапія при військових політравмах» є:

1. Засвоїти патофізіологічні особливості військових політравм.
2. Опанувати методики ерготерапевтичного обстеження з використанням МКФ.
3. Навчитися складати індивідуальний реабілітаційний план.
4. Оволодіти методами відновлення самообслуговування та повсякденної активності.
5. Засвоїти принципи роботи з ампутаціями та протезуванням.
6. Вивчити особливості ерготерапії при ЧМТ, МВТ та спінальних ушкодженнях.
7. Набути навичок роботи з психоемоційними порушеннями (ПТСР).
8. Опанувати принципи адаптації середовища та підбору технічних засобів реабілітації.

9. Розвинути навички міждисциплінарної взаємодії.
10. Сформувати здатність до клінічного мислення та прийняття рішень.

4. Результати навчання (компетентності)

До кінця навчання здобувачі повинні бути компетентними у таких питаннях:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності ерготерапевта з відновлення активності та участі осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп, які стосуються ментальних, сенсорних, нейром'язовоскелетних, кардіореспіраторних та інших функцій організму.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

- СК 02. Здатність інтегрувати у практичну діяльність знання типового розвитку людини, станів здоров'я, медичної термінології та патологічних процесів, які стосуються різних структур та функцій організму, що впливають на заняттєву активність та участь осіб різних вікових та нозологічних груп.
- СК 03. Здатність аналізувати і враховувати у практичній діяльності вплив особистих факторів, функцій і структур організму та факторів середовища на заняттєву активність та участь.
- СК 04. Здатність застосовувати у практичній діяльності основи теорії ерготерапії та рефлексивне професійне мислення.
- СК 06. Здатність виконувати елементи оцінювання, налаштування та навчання користувачу допоміжними засобами реабілітації під супервізією ерготерапевта для покращення функціональної мобільності, пересування у громаді та покращення заняттєвої участі.
- СК 07. Здатність застосовувати у практичній діяльності базові принципи ергономіки, універсального дизайну, адаптовувати середовище життєдіяльності людини.
- СК 12. Здатність до ефективного професійного спілкування, співпраці та міжособистісної взаємодії з особами та групами осіб, які отримують послуги ерготерапії, членами їхніх родин/опікунами та представниками інших професійних груп різного рівня.

Програмні результати навчання (ПРН)

- ПРН 04.** Аналізувати вплив особистих факторів, цінностей, переконань та духовності, функцій і структур організму, аспектів фізичного, соціального, культурного та інституційного середовища на заняттєву активність і участь.
- ПРН 06.** Застосовувати рефлексивне професійне мислення у процесі навчання та надання ерготерапевтичних послуг.
- ПРН 07.** Здійснювати заняттєвий аналіз, вміти адаптовувати і заняттєву активність у терапевтичний спосіб.
- ПРН 09.** Навчати пацієнтів/клієнтів безпечному й ефективному використанню допоміжних засобів реабілітації, ортезів, протезів та інших адаптивних засобів та пристосувань для покращення функціональної мобільності, заняттєвої участі та пересування у громаді.
- ПРН 10.** Створювати безпечне і доступне середовище життєдіяльності у різних середовищах і контекстах заняттєвої участі, адаптовувати фактори середовища з метою збільшення функціональної незалежності у співпраці з пацієнтом/клієнтом, його родиною, іншими стейкхолдерами та особами, які надають реабілітаційні, освітні та соціальні послуги пацієнту/клієнту.
- ПРН 15.** Вміти ефективно спілкуватись, формувати та підтримувати терапевтичні стосунки з пацієнтом/клієнтом, ефективно співпрацювати в професійному середовищі на основі цінування і поваги до рівних можливостей та заняттєвих прав, різноманітності та мультикультурності.

Soft skills. Матеріал ОК формує такі навички:

- Емпатія та пацієнт-центрований підхід.
- Емоційний інтелект
- Міжпрофесійна співпраця (teamwork)
- Критичне мислення та прийняття рішень
- Навички самоорганізації й тайм-менеджменту
- Професійна етика та відповідальність
- Навички навчання впродовж життя (Lifelong learning)

5. Структура освітнього компоненту

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Організація реабілітації, клінічні особливості та ерготерапевтичне обстеження при військових політравмах						
Тема 1. Вступ. Організація реабілітації військових з політравмою	8	2	2	4	-	ДС РМГ/5
Тема 2. Клінічні особливості військових політравм	12	2	4	6	-	ДС РМГ/5
Тема 3. Ерготерапевтичне обстеження військових з політравмою. МКФ	12	2	4	6	-	ДС РМГ/5
Разом за модулем 1	32	6	10	16		5
Змістовий модуль 2. Формування середовища життєдіяльності для маломобільних груп населення						
Тема 4. Ерготерапія при ампутаціях та протезуванні	17	2	6	8	1	ДС РМГ/5
Тема 5. Ерготерапія при ЧМТ	13	2	4	6	1	ДС РМГ/5
Тема 6. Ерготерапія при спінальній травмі	17	2	6	8	1	ДС РМГ/5
Тема 7. Біль, фантомний біль, сенсорні порушення	13	2	4	6	1	ДС РМГ/5
Тема 8. ПТСР та психоемоційні порушення	13	2	4	6	1	ДС РМГ/5
Тема 9. Адаптація середовища. Технічні засоби реабілітації	9	2	2	4	1	ДС РМГ/5
Тема 10. Соціальна реінтеграція ветеранів	6	2	2	2	-	ДС РМГ/5
Разом за модулем 2	88	14	28	40	6	5
Всього годин / Балів	120	20	38	56	6	5/120

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача передбачає підготовку до лабораторних занять, теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не увійшли до практичного курсу, або ж були розглянуті коротко (перелік поданий нижче). Завдання для самостійного опрацювання входять в структуру лабораторних занять та оцінюються в процесі поточного контролю на лабораторних заняттях під час вивчення відповідних тем.

1. Опрацювання нормативних документів щодо реабілітації військовослужбовців.
2. Аналіз клінічного випадку політравми (МКФ-структурування).
3. Розробка індивідуального плану ерготерапії.
4. Підготовка презентації щодо ерготерапії при ампутаціях.
5. Огляд сучасних протезів верхньої та нижньої кінцівки.
6. Ерготерапія при ЧМТ у військових.
7. Підбір та опис технічних засобів реабілітації.
8. Аналіз кейсу пацієнта зі спінальною травмою.
9. Огляд доказових втручань при фантомному болю.
10. Підготовка алгоритму роботи з пацієнтом із ПТСР.
11. Розробка рекомендацій з адаптації житлового середовища.
12. Підготовка до застосування технічних засобів реабілітації.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті та самостійну роботу. Середовище під час занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти повинні бути одягненими в білі медичні халати.

До початку навчання необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note), зареєструватись на платформі дистанційного навчання ВНУ імені Лесі Українки <https://moodle.vnu.edu.ua/login/index.php> для проходження тестування та роботу з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua. Корпоративна пошта з паролем видається методистом деканату медичного факультету.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно із нижче наведеними правилами.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному практичному занятті за 4- бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Якщо здобувачі освіти після вивчення освітнього компонента мають підсумковий контроль – екзамен (диференційований залік), то максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність за семестр, щоб бути допущеним до екзамену (диференційованого заліку) становить 120 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність за семестр, щоб бути допущеним до екзамену (диференційованого заліку) становить 72 бали. Якщо здобувач освіти за поточний контроль з ОК, форма контролю якого – екзамен, отримав менше, ніж 72 бали, він не допускається до екзамену. Він зобов'язаний доопрацювати всі види поточного контролю до ліквідації академічної заборгованості та набрати не менше 72 бали.

Здобувач вищої освіти має право на зарахування певної кількості балів (за попереднім погодженням з викладачем), відповідно до [Положення](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до [Положення](#) про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих здобувачем освіти оцінок за 4-бальною шкалою під час вивчення ОК впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного, округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за 200-бальною шкалою (табл. 1).

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у 200-бальну шкалу для освітніх компонентів, що завершуються екзаменом (диференційованим заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала						
5	120	3,83	92	2,76	67	1,26	39
4,95	119	3,79	91	2,7	66	1,2	38
4,91	118	3,74	90	2,66	65	1,16	37
4,87	117	3,7	89	2,6	64	1,1	36
4,83	116	3,66	88	2,56	63	1,06	35
4,79	115	3,62	87	2,5	62	1	34
4,75	114	3,58	86	2,46	61	0,96	33
4,7	113	3,54	85	2,4	60	0,9	32
4,66	112	3,49	84	2,36	59	0,86	31
4,62	111	3,45	83	2,3	58	0,8	30
4,58	110	3,41	82	2,26	57	0,76	28
4,54	109	3,37	81	2,2	56	0,7	26
4,5	108	3,33	80	2,16	55	0,66	24
4,45	107	3,29	79	2,1	54	0,6	22
4,41	106	3,25	78	1,96	53	0,56	20
4,37	105	3,2	77	1,9	52	0,5	18

4,33	104		3,16	76		1,86	51		0,46	16
4,29	103		3,12	75		1,8	50		0,4	14
4,25	102		3,08	74		1,76	49		0,36	12
4,2	101		3,04	73		1,7	48		0,3	10
4,16	100		3	72		1,66	47		0,26	8
4,12	99					1,6	46		0,2	6
4,08	98		Менше 3 "Не задовільно "	"Не задовільно "		1,56	45		0,16	4
4,04	97		↓	↓		1,5	44		0,1	2
3,99	96		2,96	71		1,46	43		Менше 0,09	1
3,95	95		2,9	70		1,4	42		0	0
3,91	94		2,86	69		1,36	41			
9,87	93		2,8	68		1,3	40			

Якщо середній бал за 4-бальною системою не зазначений у таблиці, то для перерахунку береться нижчий бал зазначений у таблиці 1.

Політика щодо академічної доброчесності. При недотриманні здобувачем освіти [Кодексу академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки](#), який встановлює загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечує дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин, оцінювання роботи не буде відбуватись.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. Здобувачі не повинні спізнюватися на заняття. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн форматі за погодженням із керівництвом Університету. У разі пропуску практичного заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі на консультаціях за графіком відпрацювання згідно з [Положенням](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового контролю є екзамен.

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до [Положенням](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії. У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

На екзамен виносяться усі програмні питання освітнього компонента та передбачені

силабусом. Екзаменаційна оцінка визначається в балах за результатами виконання екзаменаційних завдань за шкалою від 0 до 80 балів. Підсумковий бал формується шляхом додавання поточних балів та екзаменаційного балу і становить максимум 200 балів.

Під час ліквідації академічної заборгованості здобувач освіти складає екзамен, який оцінюється від 0 до 80 з урахуванням мінімально допустимого балу на іспиті – 48. Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка		Оцінка за шкалою ECTS	
			оцінка	пояснення
170–200	Відмінно	Зараховано	A	відмінне виконання
150–169	Дуже добре		B	вище середнього рівня
140–149	Добре		C	загалом хороша робота
130–139	Задовільно		D	непогано
120–129	Достатньо		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–119	Незадовільно (незараховано)		Fx	необхідне перескладання

Питання до екзамену

1. Поняття про травму, політравму
2. Нормативні документи щодо реабілітації військовослужбовців.
3. Основні характеристики та особливості військових політравм.
4. Клінічні особливості політравми (МКФ-структурування).
5. Догоспітальний етап надання допомоги при політравмах.
6. Перша хірургічна група при наданні допомоги при політравмах.
7. Класифікація політравми.
8. Види, форми, ступені тяжкості, методи відновного лікування травматичної хвороби.
9. Реабілітаційні періоди.
10. Реабілітаційні маршрути.
11. Оцінювання важкості пошкодження та стану пацієнта.
12. Шкали ISS, NISS (Injury Severity Score) – для оцінки важкості пошкодження.
13. Шкали ком Глазго та APACHE II, SAPS – для оцінки важкості стану.
14. Загальні принципи і алгоритми клінічного реабілітаційного менеджменту.
15. Реабілітація на ранніх стадіях травматичної хвороби.
16. Розробка індивідуального плану ерготерапії.
17. Впровадження МКФ як клінічного інструменту реабілітації.
18. Реабілітація на пізніх стадіях травматичної хвороби.
19. Ерготерапія при ампутаціях та протезуванні.
20. Догляд за кукусю.
21. Етіологія та епідеміологія травми спинного мозку.
22. Клінічна картина. КРМ при травмах спинного мозку.
23. Завдання терапії в гострій фазі при травмах спинного мозку.
24. Завдання терапії на стадії реабілітації від підгострої до хронічної при травмах спинного мозку.
25. Клінічні настанови при травмі спинного мозку.
26. Ерготерапія при спінальній травмі.
27. Реабілітаційний маршрут при травмах спинного мозку
28. Ерготерапія при ампутаціях.
29. Огляд сучасних протезів верхньої та нижньої кінцівки.
30. Ерготерапія при ЧМТ у військових.

31. Діагностичні процедури при травмах головного мозку.
32. Клінічний реабілітаційний менеджмент при травмах головного мозку.
33. Завдання ранньої реабілітації при ЧМТ.
34. Основні ускладнення у разі травми головного мозку.
35. Реабілітаційний маршрут при травмах головного мозку.
36. Підбір та опис технічних засобів реабілітації.
37. Доказові втручання при фантомному болю.
38. Підготовка алгоритму роботи з пацієнтом із ПТСР.
39. Розробка рекомендацій з адаптації житлового середовища.
40. Підготовка до застосування технічних засобів реабілітації.

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література

1. Єжова О., К. Тимрук-Скоропад, Л. Ціж, О. Ситник. Терапевтичні вправи: навчальний посібник. Житомир, ПП «Євро-Волинь», 2021. 152 с
2. Легка черепно-мозкова травма. Реабілітаційний інструментарій. К.: Наш формат, 2020. 704 с.
3. Рання реабілітація в умовах конфліктів і катастроф. Ред.: Charmi Lathia, Peter Skelton і Zoe Clift. 2020.
4. Improving Functional Outcomes in Physical Rehabilitation, Second Edition, Susan B. O'Sullivan, , Thomas J. Schmitz. 2019.

Додаткова література

1. Грейда Н.Б., Андрійчук О.Я., Ульяницька Н.Я., Сітовський А.М., Лавринюк В.С. Реабілітація пацієнтів з травматичними ушкодженнями шийного відділу хребта середнього ступеня. *Rehabilitation and Recreation*. № 14. 2023. С.19-26.
2. Грейда Н. Б., Вавдіюк Г. М., Стельмашук О. Ю. Physical therapy and ergotherapy in disorder of the rotator cuff of the shoulder. *Rehabilitation & Recreation*. 2024. Том 18, No 4. С.50-57. <https://doi.org/10.32782/2522-1795.2024.18.4.5>
3. Кровотеча. Крововтрата. Екстрена медична допомога / Ю. В. Шкатула, Г. Ф. Ткач, В. Ю. Гарбузова, Ю. О. Бадіон; за загальною редакцією Ю. В. Шкатули. Суми: Сумський державний університет, 2020. 155 с.
4. Людяність та емпатія в охороні здоров'я. Посібник для викладачів. – Київ : Майстер книг : 2022. 366 с.
5. Майкова Т.В., Афанасьєв С.М., Афанасьєва О.С. Ерготерапія: підручник. Дніпро: Журфонд, 2019. 374 с.
6. Методичні вказівки до практичного заняття “Збройно-вибухові поранення” з дисципліни “Підготовка офіцерів запасу галузі знань “Охорона здоров'я” (згідно з умовами Болонського процесу) / укладачі: Ю.В. Шкатула, М.М. Ляпа, І.В. Шаповал, Ю.О. Бадіон, С.М. Касян. Суми: Сумський державний університет, 2023. 19 с.
7. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / за заг.ред. Л.О.Вакуленко, В.В.Клапчука. Тернопіль: Укрмедкнига, 2023. 372с.

Електронні ресурси:

1. Physioplus: online courses Програма реабілітації в умовах катастроф і конфліктів. <https://members.physio-pedia.com/uk/rehabilitation-of-peripheral-nerve-injuries-i-n-disasters-and-conflicts-course-uk/>
2. Офіційний сайт Всеукраїнського об'єднання фізичних терапевтів: <http://upta.com.ua/>
3. Physiotherapy Evidence Database – безкоштовна база даних рандомізованих досліджень, систематичних оглядів і керівництв з клінічної практики в області фізіотерапії <https://www.pedro.org.au/>

4. Cochrane Library – Кокранівська бібліотека: <http://www.cochranelibrary.com/>
5. DiTA (Diagnostic Test Accuracy database) <https://dita.org.au/>
6. Перша домедична допомога в умовах війни. Онлайн курс https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+FAW+2022_T2/home
7. Базові засади застосування Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ). Онлайн курс Академії НСЗУ <https://academy.nszu.gov.ua/enrol/index.php?id=184>
8. Рада ерготерапевтів європейських країн / Council of Occupational Therapists for the European Countries <http://www.cotec-europe.org>
9. Світова федерація ерготерапевтів / World Federation of Occupational Therapists (WFOT) <http://www.wfot.org>
10. Репозитарій спеціальності 227 "Фізична терапія, ерготерапія" – <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=799>
11. Глосарій спеціальності 227 "Фізична терапія, ерготерапія" – <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=801>
12. <http://www.booksmed.com/travmatologiya/811-travmatologiya-i-ortopediyasklyarenko-yet.html>
13. <http://kingmed.info/media/book/5/4154.pdf><http://healthgate.com>,
14. <http://www.booksmed.com/travmatologiya/>
15. Електронний каталог ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://3w.ldufk.edu.ua/>
16. Електронний репозитарій ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
17. <http://altreabel.by/ergotherapy/ergo.php>
18. <http://www.e-reading.by/bookreader.php/87218/Krasnova%2C+Belyanskaya+-Reabilitaciya+posle+insul%27ta.html#label65>
19. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/32974/1/NavchPosib_Fizychna-reabilitatsiia-pry-endoprotezuvanni.pdf